

Hr Igor Taro
Siseminister

14.september 2026.a.

ARUPÄRIMINE

Kodus kukkunud inimeste abistamise korralduse muutmisest ja vastutuse suunamisest kohalikele omavalitsustele

Lugupeetud siseminister

Alates 1. septembrist 2026 muutus kodus kukkunud inimeste abistamise korraldus. Siseministeeriumi esialgse otsuse kohaselt pidi politsei lõpetama sellistele väljakutsetele reageerimise. Pärast kohalike omavalitsuste ja Sotsiaalministeeriumi kriitikat muudeti otsust ning teatati, et väljaspool tavapärasest tööaega jätkavad ajutiselt reageerimist riiklikud operatiivteenistused. Tööajal ehk esmaspäevast reedeni kella 9–17 peaks abistamist korraldama kohalik omavalitsus.

Politsei soov vähendada talle mitteomaste ülesannete täitmist on mõistetav. Probleem seisneb aga selles, et senist korda muudeti enne, kui oli kokku lepitud toimiv uus lahendus, vastutus ja rahastamine.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu ning Sotsiaalministeeriumi esindajate sõnul tuli Siseministeeriumi otsus neile ootamatult. Kohalikud omavalitsused ei ole operatiivteenistused ning paljudel neist puudub valmisolek sellistele väljakutsetele reageerida.

KOV-i sotsiaaltöötaja ülesanne on korraldada inimesele pikemaajalist tuge ja aidata ennetada korduvaid kukkumisi. Operatiivsele väljakutsele reageerimine on aga midagi muud. See eeldab väljaõpet, valmisolekut hinnata inimese terviseseisundit ja sündmuskoha ohutust ning vajadusel kiiresti tegutseda.

Tekib põhimõtteline küsimus: miks muudeti kõigepealt senist süsteemi ja alles seejärel hakati otsima lahendust, kuidas uus süsteem tegelikult toimima peaks?

Küsimus ei ole selles, kas politsei peab jääma alaliselt kodus kukkunud inimeste abistajaks. Küsimus on selles, kuidas riik oma ülesandeid ümber korraldab. Kõigepealt peab olema toimiv lahendus, selge vastutaja ja rahastus ning alles seejärel saab senist süsteemi muuta. Praegune ajutine kompromiss ei lahenda põhiküsimust: kes hakkab seda ülesannet püsivalt täitma, millise väljaõppega ja kelle raha eest?

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Miks otsustas Siseministeerium muuta senist kodus kukkunud inimeste abistamise korda enne, kui Sotsiaalministeeriumi, kohalike omavalitsuste ja teiste osapooltega oli kokku lepitud toimiv alternatiivne lahendus?

Arupärimine

"14..." 09.2026 Nr.1071

2. Miks ei kaasatud Eesti Linnade ja Valdade Liitu ning kohalikke omavalitsusi enne esialgse otsuse tegemist sisuliselt, kuigi muudatus paneb neile tööajal täiendava vastutuse?
3. Milline on alates 1. septembrist kohaliku omavalitsuse täpne kohustus tööajal kella 9–17? Kas KOV peab tagama inimese juurde kohapeale mineva töötaja või teenuseosutaja ning millisel õiguslikul alusel seda kohustust nõutakse?
4. Kuidas peab KOV reageerima olukorras, kus inimene ei suuda püsti tõusta, kuid sotsiaaltöötajal puudub meditsiiniline või operatiivne väljaõpe? Kes vastutab nii abivajaja kui ka KOV-i töötaja ohutuse eest juhul, kui sündmuskohal selgub, et olukord on arvatust tõsisem või ohtlikum?
5. Millised täiendavad kulud kaasnevad kohalikele omavalitsustele uue korraldusega ning kas riik eraldab nende katmiseks täiendavad vahendid? Kui ei eralda, siis miks peab Siseministeeriumi algatatud töökorralduse muudatuse rahaline koormus jääma kohalike omavalitsuste kanda?
6. Siseministeerium on teatanud, et väljaspool tööaega jätkavad praegu reageerimist riiklikud operatiivressursid – kiirabi, politsei või pääste. Kui kaua see ajutine korraldus kehtib ning milline on kavandatud püsiv lahendus pärast selle lõppemist?
7. Milliste kriteeriumide alusel otsustab Häirekeskus, kas väljakutsule saadetakse kiirabi, politsei, pääste või suunatakse juhtum kohaliku omavalitsuse lahendada? Kuidas välditakse olukorda, kus telefonikõne põhjal lihtsaks kukkumiseks hinnatud juhtumi taga on tegelikult tõsine terviserike?
8. Kas Siseministeerium peab õigeks praktikat, kus ühe riikliku operatiivteenistuse koormuse vähendamiseks antakse osa ülesandest kohalikele omavalitsustele enne, kui on kokku lepitud selle täitmise õiguslik alus, vajalik väljaõpe, rahastamine ja vastutus?

Lugupidamisega

Vladimir Ashipov
Ludvig Korolov
Petr Enant
Alesci Jergzafo
Vadim Belobrovstev
Lauri Leht
Inastassia Korolovo-Kohast
Aleksandra Kuperova

(Signatures)